

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

רבא אמר מבי שלמו ימי אברוחא. וא"ת שלהי הנושא (תמונת
 דף קד: ועס ד"ה ה"ג) דלמנ רבא אחוי אדרכתין והתם
 רבא גרסינן מדלמנ והא מר הוא דלמנ אחריות טעות סופר הוא
 והיינו רבא דפסיק כן לעיל בפ"ק
 אדרכתין דלי שפיר כתיבה הוא גבי
 מיומא דלכרזתא ואית דגרסי
 בשמעמין רבא אמר מבי מעל
 אדרכתא לדיה ותר הכי רבא ופי
 זה אחי טפי בפשיטות היא דהנושא
 והקדים רבא לכתיב ורבה משום
 דלכרזתא קודם לאכרזתא ודברי
 אבי דלמנ עדיו כחוממו זכין לו
 מיושב טפי לנתן כתר דברי
 רבא נקודם:

תחזור פרה לבעלים הראשונים.
 אין לפרש משום דל"ל
 משכיר לשוכר פרמי גבן דהשאל
 שילם דמיה דנפ' השאל (לקמן דף טו:
 ועס) נצי רמי בר חמא בעל נכסי
 אשמו שוכר הו או שאל הו היכא
 דאגרה פרה מעלמא ואיניכא אליבא
 דרבנן ודאי בעלה פטור משום
 דלשמו עמו במלכותו והיא שאלה
 בצעלים (והאש חייבת דין שוכר) כי
 תנצי לך אליבא דר' יוסי שאל הו
 להתחייב לבעלים הראשונים כמנה
 דכרעה או שוכר הו ופטור והשתא
 התם כיון דלרבנן הבעל פטור מן
 האשה משום דהו שאלה בצעלים לא
 יתחייב ממי לר' יוסי שאל הו
 הראשונים אלא טעמא דרבי יוסי הו
 משום דכרע לשוכר לא קני אלא
 בשבועה ומשכיר יאמר לו דל אנת
 ודל שבועתך ומשמעיתא דינא כדאי
 שאל ואפילו אם יש עדים שמתה
 דכרעה דלן השוכר כרין לישבע
 מ"מ לא קני לה אלא בהנחת עדים
 ויאמר לו אני פוטרך מהנחת עדים
 ורבנן סברי לשוכר קני לה כמיתה
 ופליגי בדברי המקשה והמתקן שבגמ'
 ונראה אם המשכיר עלמו היה שם
 בשעת שמתה צד שאל שר' יוסי
 יודה לדברי רבנן דהתם ודאי קני
 לה כמיתה גרידא דהשתא אין השוכר
 כרין לעשות כלום:

(א) **אגרה ק'** יום ושישה צ' יום.
 השתא אם אשמה חייב
 שמי פרות לשוכר אחת שפאה שלו

ואחת שיעשה בה מלאכה י' ימים ויחזירנה למשכיר אצל אי שיליה
 ק' יום לא יתחייב לו רק אחת של שאלה:

אגרה פ' יום. ה"מ למימר אגרה ז' יום אלא לפי שבשאלה
 הולך לפחות פחות גס בשכירות ועי"ל דאי אגרה ז'
 יום דהיינו כל ימי השאלה הו כאלו נתן לו מעות לצטל השאלה
 כיון שאינה חוזרת לו לאחר השכירות להשלים ימי השאלה ואי
 דר' שיליה (ע' יום לא יתחייב רק אחת דשאלה ודשכירות) ק'
 יום וכן י"ל דרישא דאי שיליה ק' יום דימי השכירות כאלו ציקש
 שיתבטל השכירות ולא יתחייב כלום ומתני' דהשוכר הו בעלים
 דשאל רבנן אי מייירי שלא שאל כל ימי השכירות אחי שפיר
 דלמחר ימי השאלה תחזור לשוכר ואפילו אם השאלה כל ימי
 השכירות מ"מ כיון שהיא באחריות השוכר מגניבה ואצדקה ופשיעה
 אם היה עם השואל במלכותו דלא השואל פטור והשוכר חייב
 מקרי בעלים אצל הכא אי שיליה ק' יום השוכר פטור מכל דבר:
 שוכר

פרה הואי כו' ולענין תשלומין נמי לשלם ליה פרה אחת ותעמוד
 לעשות בה עשרים יום: מי איפא לפרה בעינא דנימא הכי. אילו הייתה קיימת היה פטור לגמרי אלא שיעשה בה עשרים יום וכדאי יאמר
 נא עליו כמורת תשלומין שאל לשוכר על שמי תביעות: מר בר רב אשי ק"ל כחמפתא דרזא אחא מדפתי: שום שאלה אחת היא. דכיון
 דחמא פרה הואי אלא שממנת שוכר שהשאל הוא נא עליו שמי שאליות פרה אחת אינן אלא אחת: פעמים שגניהם כחמפתא. אמתניתין
 קאי. השוכר והשואל נשבעו לשקר ולא כפרו ממון והרי הן בשבועות ביטוי וקרבן שלו חמפתא כדכתיב צווקרא או נפש כי תשבע וגו' (ד':
 שניהם

אגניה איהו בחובו. לעיל מיהדר גבי שומא כלומר אם לא שמוה
 צ"ד למלוה על כרחו של ליה וקס ליה מעלמו ולא הטרמינו לדין
 ואמר לו עול קרקע זה בחובך: **מאימתי אוכל פירות.** מי ששמו
 לו צ"ד קרקע בחובו מאימתי היא קנייה לו לאכול פירות: **אדרכתא.**
 לאחר תשעים יום שנפסק הדין
 דלמרינן (בפ"ק (דף טו.) צ"ד כותבין
 אדרכתא שטר פסק דין אנכסי ליה
 שכלל מקום שיתאלס משלו יקחם
 ומוסרין לו השטר: **עדיו כחוממו.**
 מיום שנחתם שטר האדרכתא צ"ד
 אע"פ שלא נא לידו: **מבי שלמו ימי**
אכרזתא. אע"פ שבה אדרכתא לידו
 ולא מלא נכסים ללוה עד לאחר זמן
 וכשמלא הוצק לנא לצ"ד ומכריזין
 יש כאן קרקע למכור כדלמרינן
 בערין (דף נא:) ואם נא זה וקנילה
 ביותר ממה ששמוה אחרים מוסרין
 אותה צידו לאחר שלמו ימי הכרזה
 ובמסקנת ערין מפרש כמה ימים
 מכריזין בפ' שום היתומים (עס) ועד
 דשלמו הן יומי הו פירי דלוה: ועד
בתנאי' השוכר פרה מחכירו. ועמד
 שוכר והשאלה לאחר לעשות בה ימי
 שכירותו: **ישבע השוכר.** למשכיר:
שמה כדרכה. ופטור מהשוכר אינו
 חייב בלונסין: **והשואל.** שהוא חייב
 בלונסין משלם לשוכר: **גמ' נשבעה.**
 שהוא נשבע למשכיר: **להפסיד דעתו.**
 שלא יאמר שפעת זה: **פעמים**
שכבעלים. המשכירין הראשונים:
משלמין. לשוכר זה כמה פרות על

פרה זו לפי דברי משנתנו יש שיהו
 כולם שלו ויש שיעשה בהם ימי
 שכירותו ויחזיר: **כילד אגרה מינה**
מאה יומי והדר שיליה מינה תשעין
יומי וכו'. רלונן ששכר פרה ששמתן
 שיעשה בה מלאכה מאה יום וחזר
 שמעון ואמר לו עשה עמי טובה
 והשאלני אותה תשעים יום מן המאה
 ששכרת ולאחר תשעים אחזירנה
 לך לעשות אלך י' ימים להשלים
 המאה וכן עשה יש כאן דין משמתנו
 דמנן השוכר פרה מחכירו והשאלה
 לאחר בתוך ימי שכירותה דמה לי
 בעלים ומה לי אחר אם מתה אצל
 שאל הכי שוכר פטור בשבועה
 והשואל משלם שאלות שהשאלו רלונן ונא
 אללו ואמר לו השכירנה לי המשעים

יוס שהיא שאלה צידך ממני ואשתבעד בה שמונים יום וטול שכרך
 וכן עשה הרי היא בחזקת שאליתו על שמעון כאלו השכירה
 לאחר שהרי נטול שכרו וכל הנאה שלו ואם הייתה מתה אצל
 רלונן היה רלונן פטור בשבועה ושמעון משלם לו פרה אחת
 ששאל ממנו והוא חייב בלונסין ופרה אחרת לעשות אללו עשרה
 ימים להשלים המאה חזר שמעון ושאלה ממנו שבעים יום מן
 השמונים ששכרה ממנו על מנת שיחזירנה לו ועשה בה עשרה
 ימים להשלים השמונים של שכירות השני ואם הייתה מתה בתוך
 שבעים יום הללו הרי יש כאן דין השני דין הראשון וישבע
 רלונן שמתה כדרכה ושמעון השואל משלם לו ד' פרות שמים
 נחלטות לו בשביל שמי פרות שאלות שהשאלו רלונן ונפעת זה
 כאלו מתו שתיהן שהרי אין פרתו עיין שהשאלו צראשון דינמא
 הרי החזיר לו פרתו וזו שהוא משלם לו עכשיו כמורת תשלומין
 בזה לידו והרי יש לו עליו שמי תביעות על שמי שאליות ושמי
 תביעות על שמי שכירות לעשות אללו עשרים יום: **מכדי חדא**
 במקום הראשונה מתה שמי השאלות ותהא שלו ואחת יאמר לו
 נא עליו כמורת תשלומין שאל לשוכר על שמי תביעות: מר בר רב אשי ק"ל כחמפתא דרזא אחא מדפתי: שום שאלה אחת היא. דכיון
 דחמא פרה הואי אלא שממנת שוכר שהשאל הוא נא עליו שמי שאליות פרה אחת אינן אלא אחת: פעמים שגניהם כחמפתא. אמתניתין
 קאי. השוכר והשואל נשבעו לשקר ולא כפרו ממון והרי הן בשבועות ביטוי וקרבן שלו חמפתא כדכתיב צווקרא או נפש כי תשבע וגו' (ד':
 שניהם

שניהם

(א) לעיל יג. (ב) וי"ל.
 (ג) לקמן י"ג. (ד) וי"ל.
 (ה) נביא קניא. (ו) ויקרא ה.
 (ז) עי' רש"י. (ח) ז"ל פ.
 (ט) רש"י. (י) ז"ל כ. רש"י.

רבינו הגנאל

אגביה הלוח מדעתו
 ומכרה למלוה פליגי בה
 רב אחא ורבינא וקיימא
 לן הלכה כדברי המיקל
 הלכך לא מיהדר. זה
 ששמוה לו מאימתי אכיל
 הפירות (א) רבא אמר
 מבי מטויא אדרכתא לדיה.
 סדר הדין מוציא מלוה
 שטרו בכ"ד ומקיימו
 ומחייבין הלוח לפרוע לא
 פרע קורעין שטר חוב
 וכותבין למלוה אדרכתא
 על נכסי הלוח ומכריזין
 ואחרי ההכרזה שמין נכסי
 הלוח ומחליטין למלוה
 לא מצא נכסין בני חורין
 כותבין לו מירפא ואחרי
 שטרף קורעין המירפא
 וכותבין לו אדרכתא על
 הנכסין הללו ואחר כך
 קורעין האדרכתא וכותבין
 לו שמא על שדה זו
 ומחליטין אותה למלוה.
 אבי אמר בחתימת העדים
 על האדרכתא מיד זכה
 המלוה בשדה. רבא אמר
 מבי שלמו (אדרכתא)
 [אכרזתא] וקיי"ל כרבא:
בתנאי' השוכר פרה
 והשאלה לאחר ומהת
 כדרכה ישבע השוכר
 שמתה כדרכה והשואל
 משלם לשוכר. אוקמה ר'
 אמר וקמון דף חזו בשנתנו
 לו הבעלים רשות כגון
 שאמר לו לדיעתו כלום
 אם צונן להשאלה לו
 הירשות בידו. עכשיו אם
 ראה אותה השוכר שמתה
 ברשות השואל כדרכה
 ישבע ויפטר. ושלם
 השואל לשוכר. אמר ר'
 זירא פעמים שמשלמים
 הבעלים כמה פרות לשוכר
 כו' ודברים פשוטין הן.
 אמר ר' ירמיה פעמים
 שהשוכר והשואל שניהן
 בחטאת פעמים ששניהן
 באשם. פעמים שהשוכר
 בחטאת והשואל באשם.
 פעמים שהשואל בחטאת
 והשוכר באשם. תפוש האי
 כלומר נשבע בשקר על
 דבר שאין לו בו הנאה
 ממון חייב חטאת. וקיימא
 לן שומר חנם נשבע
 על הכל. שואל משלם
 את הכל חזין ממהת
 מחמת מלאכה. נישא
 שבר והשוכר נשבעין על
 השכורה ועל השכירה ועל
 המתה ומשלמין הגניבה
 והאבייה וכבר פירשנום.
 שניהן בחטאת (ג) כגון
 שמתה מחמת מלאכה
 דתרייהו פטריין מלשלם
 ובחשו ושבעו שנאנסה
 אין אחד מהן נתנה
 לפיכך שניהן בחטאת.

(א) נראה דל"ל רבא רבא.
 (ב) לפיני נגמ' הגי' כגון
 שמתה כדרכה ואחרי אנכסי
 וכו' ואולי דרבינו ה"ו גי'
 אחרת כגמ' וי"ע.

שניהם

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

16 ז'ב"ק יא: ז'ב"ק ט: ז'ב"ק
17: יא: ז'ב"ק ט: ז'ב"ק
18 ז'ב"ק ז'ב"ק ז'ב"ק
19 ז'ב"ק ז'ב"ק ז'ב"ק

גליון הש"ס

הש"ס ד"ה את דבר ואלו
כ"ה הפסק באב"ר עין
קדושין דף נב ע"א ח"ס'
ד"ה ע"ל ע"ל ע"ל ע"ל
נימון זכ"ל ס"ג ע"ד
מ"ג ע"ב:

מוסף רש"י

על דעת אשתו ובניו
הוא מפקיד. על דעת שלל
הוא שומר מנע מלמפקן
לאנשי ביתו הגדולים
ולאנשי ביתו המפקד
יאלמנט ל"ה הוא המפקד
א"ת מהימנת את מהימנת
ל"ה בשביעה. לשומר חס
נבע שלל פ"ע ז'ב"ק יא:
לדאשי צוקין. הריס חזין
וגניבין יקסו צ"ג. אוריא
ד"ה קטלה. לא מהו וז'
אלא ממחמת אור. לא היתה
לימודה לנצל פליר הר
וקפה לה יקסו טו...

מסקנה

על דעת אשתו ובניו
הוא מפקיד. על דעת שלל
הוא שומר מנע מלמפקן
לאנשי ביתו הגדולים
ולאנשי ביתו המפקד
יאלמנט ל"ה הוא המפקד
א"ת מהימנת את מהימנת
ל"ה בשביעה. לשומר חס
נבע שלל פ"ע ז'ב"ק יא:
לדאשי צוקין. הריס חזין
וגניבין יקסו צ"ג. אוריא
ד"ה קטלה. לא מהו וז'
אלא ממחמת אור. לא היתה
לימודה לנצל פליר הר
וקפה לה יקסו טו...

על דעת אשתו ובניו. על
הגדולים ואין יכולין לומר
דגדולים פטורין דוקא בניו
נמי גדולים פטור ליתני או
שלל פשע זה: האין לא מהימן
לי. ואני אומר שישנה בידו או הכלה
או פשע זה: פשע זה. שלל נעל
בפניה כראוי: וילא לאגס. מקום
שאינה משתמרת שם אלל זכרים ולא
אלל גבנים ומיהו לא הכלה לא זכרים
ולא גבנים: ומתה. דהוי תמילתו
בפשיעה שמה יטרפה זכרים וסופו
לא אכלה בלאוה פשיעה אלל בדבר
שהוא אונס: לא מיבעיא למ"ד.
לקמן בפרקין (דף מ"ג). גבי ההוא
לדאשי צוקין וזו דפקדון בלריפא דלורבני
דהוא פשיעותא לגבי נורא וגיטורתא
לענין גבני ואונסו וגיניה לגבי
שומר חס אונס הוה: אלל איפילו
למ"ד פטור הכא חייב. דהתם ליכא
פשיעותא אלל לענין נורא אלל הכא
איכא למימר בפשיעה מתה שמש
היתה בבית לא מתה ויילתה לאגס
היא פשיעה ומתה דשמה אלל הכל
המניו חלמט קטלה: מה לי הכא
כו'. אלל התם גבי זויי אס שמרס
כהלכתא דק"ל (וס) כספס אין
להס שמירה אלל בקרקע לא נגבז
ואע"ג דק"ל בלריפא דלורבני אין
דרך גבנים לבקש שם מעות ואונס
הוה מיהו ע"י שלל שר דקין שמירתס
אנדו אלל פרה זו אס היתה בבית
נמי היתה מתה: דאיגנבה נכז מאגס.
שזהו דבר שהוה פשיעה אלל יילתה
לאגס אע"פ שסופה מתה צי גבז
חייב ולא אמר אי הוה בבית שומר
נמי הוה מתה: מ"ע. משעת גניבה
היא אכודה מן הבעלים דאי נמי
שצקה מלאך המות צי גבז הוה
קיימא הלכך החיוב צל לו על שעת
הגניבה: הא דאוכתיה ר' אבא. לעיל
מהשוכר פרה והשאלה לאחר לימא
אין רצוני כו': ושני ליה בשעתו לו
הבעלים רשות. מאי דוחקיה לשניי
הכי נימא ליה אס אירע זה אונס
אחר דמנינו למימר אס היתה בביתו
לא נאנסה היה חייב אלל זו מתה
בדרכה מלאך המות נמי בבית שוכר
קטיל לה ומדלא שני ליה הכי שמעינן
למ"ד תמילתו בפשיעה וסופו בלאונס
חייב לא שנה אונס מלאך המות
משאר אונסין: לדידכו. דאמרמי
טעמא דשומר שמסר לשומר חייב
משום אין רצוני איכא לאותובה
להיהא ומאי דניחא ליה לרבי אמני שני
ליה אנא לא סבירא לי לא אתקפתא
ולא שינויא דלדידי דאמרי לעיל
טעמא משום דלא מהימן ליה
בשביעה ליכא לאותובה כלל שהרי
שוכר עצמו נבעז לו דתנן ישבע
השוכר שמתה בדרכה: העלה לראשי
זוקין. שומר שהעלה לראשי הריס
חדים ומשופעים ונפלה: אין זה אונס.
אלא פשיעה דדרכה ליפול: הא מסה

על דעת אשתו ובניו. על
הגדולים ואין יכולין לומר
דגדולים פטורין דוקא בניו
נמי גדולים פטור ליתני או
שלל פשע זה: האין לא מהימן
לי. ואני אומר שישנה בידו או הכלה
או פשע זה: פשע זה. שלל נעל
בפניה כראוי: וילא לאגס. מקום
שאינה משתמרת שם אלל זכרים ולא
אלל גבנים ומיהו לא הכלה לא זכרים
ולא גבנים: ומתה. דהוי תמילתו
בפשיעה שמה יטרפה זכרים וסופו
לא אכלה בלאוה פשיעה אלל בדבר
שהוא אונס: לא מיבעיא למ"ד.
לקמן בפרקין (דף מ"ג). גבי ההוא
לדאשי צוקין וזו דפקדון בלריפא דלורבני
דהוא פשיעותא לגבי נורא וגיטורתא
לענין גבני ואונסו וגיניה לגבי
שומר חס אונס הוה: אלל איפילו
למ"ד פטור הכא חייב. דהתם ליכא
פשיעותא אלל לענין נורא אלל הכא
איכא למימר בפשיעה מתה שמש
היתה בבית לא מתה ויילתה לאגס
היא פשיעה ומתה דשמה אלל הכל
המניו חלמט קטלה: מה לי הכא
כו'. אלל התם גבי זויי אס שמרס
כהלכתא דק"ל (וס) כספס אין
להס שמירה אלל בקרקע לא נגבז
ואע"ג דק"ל בלריפא דלורבני אין
דרך גבנים לבקש שם מעות ואונס
הוה מיהו ע"י שלל שר דקין שמירתס
אנדו אלל פרה זו אס היתה בבית
נמי היתה מתה: דאיגנבה נכז מאגס.
שזהו דבר שהוה פשיעה אלל יילתה
לאגס אע"פ שסופה מתה צי גבז
חייב ולא אמר אי הוה בבית שומר
נמי הוה מתה: מ"ע. משעת גניבה
היא אכודה מן הבעלים דאי נמי
שצקה מלאך המות צי גבז הוה
קיימא הלכך החיוב צל לו על שעת
הגניבה: הא דאוכתיה ר' אבא. לעיל
מהשוכר פרה והשאלה לאחר לימא
אין רצוני כו': ושני ליה בשעתו לו
הבעלים רשות. מאי דוחקיה לשניי
הכי נימא ליה אס אירע זה אונס
אחר דמנינו למימר אס היתה בביתו
לא נאנסה היה חייב אלל זו מתה
בדרכה מלאך המות נמי בבית שוכר
קטיל לה ומדלא שני ליה הכי שמעינן
למ"ד תמילתו בפשיעה וסופו בלאונס
חייב לא שנה אונס מלאך המות
משאר אונסין: לדידכו. דאמרמי
טעמא דשומר שמסר לשומר חייב
משום אין רצוני איכא לאותובה
להיהא ומאי דניחא ליה לרבי אמני שני
ליה אנא לא סבירא לי לא אתקפתא
ולא שינויא דלדידי דאמרי לעיל
טעמא משום דלא מהימן ליה
בשביעה ליכא לאותובה כלל שהרי
שוכר עצמו נבעז לו דתנן ישבע
השוכר שמתה בדרכה: העלה לראשי
זוקין. שומר שהעלה לראשי הריס
חדים ומשופעים ונפלה: אין זה אונס.
אלא פשיעה דדרכה ליפול: הא מסה

על דעת אשתו ובניו. על
הגדולים ואין יכולין לומר
דגדולים פטורין דוקא בניו
נמי גדולים פטור ליתני או
שלל פשע זה: האין לא מהימן
לי. ואני אומר שישנה בידו או הכלה
או פשע זה: פשע זה. שלל נעל
בפניה כראוי: וילא לאגס. מקום
שאינה משתמרת שם אלל זכרים ולא
אלל גבנים ומיהו לא הכלה לא זכרים
ולא גבנים: ומתה. דהוי תמילתו
בפשיעה שמה יטרפה זכרים וסופו
לא אכלה בלאוה פשיעה אלל בדבר
שהוא אונס: לא מיבעיא למ"ד.
לקמן בפרקין (דף מ"ג). גבי ההוא
לדאשי צוקין וזו דפקדון בלריפא דלורבני
דהוא פשיעותא לגבי נורא וגיטורתא
לענין גבני ואונסו וגיניה לגבי
שומר חס אונס הוה: אלל איפילו
למ"ד פטור הכא חייב. דהתם ליכא
פשיעותא אלל לענין נורא אלל הכא
איכא למימר בפשיעה מתה שמש
היתה בבית לא מתה ויילתה לאגס
היא פשיעה ומתה דשמה אלל הכל
המניו חלמט קטלה: מה לי הכא
כו'. אלל התם גבי זויי אס שמרס
כהלכתא דק"ל (וס) כספס אין
להס שמירה אלל בקרקע לא נגבז
ואע"ג דק"ל בלריפא דלורבני אין
דרך גבנים לבקש שם מעות ואונס
הוה מיהו ע"י שלל שר דקין שמירתס
אנדו אלל פרה זו אס היתה בבית
נמי היתה מתה: דאיגנבה נכז מאגס.
שזהו דבר שהוה פשיעה אלל יילתה
לאגס אע"פ שסופה מתה צי גבז
חייב ולא אמר אי הוה בבית שומר
נמי הוה מתה: מ"ע. משעת גניבה
היא אכודה מן הבעלים דאי נמי
שצקה מלאך המות צי גבז הוה
קיימא הלכך החיוב צל לו על שעת
הגניבה: הא דאוכתיה ר' אבא. לעיל
מהשוכר פרה והשאלה לאחר לימא
אין רצוני כו': ושני ליה בשעתו לו
הבעלים רשות. מאי דוחקיה לשניי
הכי נימא ליה אס אירע זה אונס
אחר דמנינו למימר אס היתה בביתו
לא נאנסה היה חייב אלל זו מתה
בדרכה מלאך המות נמי בבית שוכר
קטיל לה ומדלא שני ליה הכי שמעינן
למ"ד תמילתו בפשיעה וסופו בלאונס
חייב לא שנה אונס מלאך המות
משאר אונסין: לדידכו. דאמרמי
טעמא דשומר שמסר לשומר חייב
משום אין רצוני איכא לאותובה
להיהא ומאי דניחא ליה לרבי אמני שני
ליה אנא לא סבירא לי לא אתקפתא
ולא שינויא דלדידי דאמרי לעיל
טעמא משום דלא מהימן ליה
בשביעה ליכא לאותובה כלל שהרי
שוכר עצמו נבעז לו דתנן ישבע
השוכר שמתה בדרכה: העלה לראשי
זוקין. שומר שהעלה לראשי הריס
חדים ומשופעים ונפלה: אין זה אונס.
אלא פשיעה דדרכה ליפול: הא מסה

על דעת אשתו ובניו. על
הגדולים ואין יכולין לומר
דגדולים פטורין דוקא בניו
נמי גדולים פטור ליתני או
שלל פשע זה: האין לא מהימן
לי. ואני אומר שישנה בידו או הכלה
או פשע זה: פשע זה. שלל נעל
בפניה כראוי: וילא לאגס. מקום
שאינה משתמרת שם אלל זכרים ולא
אלל גבנים ומיהו לא הכלה לא זכרים
ולא גבנים: ומתה. דהוי תמילתו
בפשיעה שמה יטרפה זכרים וסופו
לא אכלה בלאוה פשיעה אלל בדבר
שהוא אונס: לא מיבעיא למ"ד.
לקמן בפרקין (דף מ"ג). גבי ההוא
לדאשי צוקין וזו דפקדון בלריפא דלורבני
דהוא פשיעותא לגבי נורא וגיטורתא
לענין גבני ואונסו וגיניה לגבי
שומר חס אונס הוה: אלל איפילו
למ"ד פטור הכא חייב. דהתם ליכא
פשיעותא אלל לענין נורא אלל הכא
איכא למימר בפשיעה מתה שמש
היתה בבית לא מתה ויילתה לאגס
היא פשיעה ומתה דשמה אלל הכל
המניו חלמט קטלה: מה לי הכא
כו'. אלל התם גבי זויי אס שמרס
כהלכתא דק"ל (וס) כספס אין
להס שמירה אלל בקרקע לא נגבז
ואע"ג דק"ל בלריפא דלורבני אין
דרך גבנים לבקש שם מעות ואונס
הוה מיהו ע"י שלל שר דקין שמירתס
אנדו אלל פרה זו אס היתה בבית
נמי היתה מתה: דאיגנבה נכז מאגס.
שזהו דבר שהוה פשיעה אלל יילתה
לאגס אע"פ שסופה מתה צי גבז
חייב ולא אמר אי הוה בבית שומר
נמי הוה מתה: מ"ע. משעת גניבה
היא אכודה מן הבעלים דאי נמי
שצקה מלאך המות צי גבז הוה
קיימא הלכך החיוב צל לו על שעת
הגניבה: הא דאוכתיה ר' אבא. לעיל
מהשוכר פרה והשאלה לאחר לימא
אין רצוני כו': ושני ליה בשעתו לו
הבעלים רשות. מאי דוחקיה לשניי
הכי נימא ליה אס אירע זה אונס
אחר דמנינו למימר אס היתה בביתו
לא נאנסה היה חייב אלל זו מתה
בדרכה מלאך המות נמי בבית שוכר
קטיל לה ומדלא שני ליה הכי שמעינן
למ"ד תמילתו בפשיעה וסופו בלאונס
חייב לא שנה אונס מלאך המות
משאר אונסין: לדידכו. דאמרמי
טעמא דשומר שמסר לשומר חייב
משום אין רצוני איכא לאותובה
להיהא ומאי דניחא ליה לרבי אמני שני
ליה אנא לא סבירא לי לא אתקפתא
ולא שינויא דלדידי דאמרי לעיל
טעמא משום דלא מהימן ליה
בשביעה ליכא לאותובה כלל שהרי
שוכר עצמו נבעז לו דתנן ישבע
השוכר שמתה בדרכה: העלה לראשי
זוקין. שומר שהעלה לראשי הריס
חדים ומשופעים ונפלה: אין זה אונס.
אלא פשיעה דדרכה ליפול: הא מסה

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

לו.

עין משפט
נר מצוה

לה א מיי פ"ד מהל
גולה ואמהל ה' י
סמך עשין עג טו"ש"ע ח"מ
פי' שקבא חייב
ב מיי פ"ד מהל' עשון
ועשין ח"מ ר'
לו ג מיי פ"ה מהל'
שאלה ופקדון ה' ד
וע' נמ"מ סמך עשין פח
טו"ש"ע ח"מ ט" ס ע"ג
:6
לו ד מיי ע"ש טו"ש"ע
ס"ט ב'
לח ה ו מיי ע"ש טו"ש"ע
ע"ש ס"ט א'
לח ז מיי פ"ד מהל' גולה
ואמהל ה' י סמך
עשין עג טו"ש"ע ח"מ ט'
שקבא חייב ב'
:6

גזל מחמשה. לא שייך הך פלוגתא לפלוגתא דרבי יוחנן ורבי
הונא דפי' השואל (לקמן דף י"ז): צברי ושמא דלפי' לר"ע דלמור
מניח גזילה צניעה היינו משום דידוע צדוהי שלא גזל כלום רק
לאחד אבל צרי ושמא יודה דצרי עדיף ואפי' לר"ע דלמור ישלם
כלל אחד ואחד היינו משום שידוע
צדוהי שהוא חייב לאחד מהם אבל
גבי צרי ושמא יודה דפטור שאינו
יודע שהוא חייב כלל:

דקתני ע"ה ומורה ר"ש. *ה"ה
ד"ה"מ למפרך מצרייתא
אמאי מודה אלף יחא ליה למפרך
ממתניתין דיבמות אמתניתין (ב) (ו):
התם דקא תבעי ליה הכא כבא
צצאת ידי שמים. לכאורה
נראה דהשתא לא צריך לשינוי קמאי
דאין מילוקין צין כרך אחד לב' כריכות
ורישא דנותן מנה ליה ומנה ליה
צבא ללאת ידי שמים וסיפא דקתצעי
ליה יהא מונח אך מדלא קאמר
אלף התם דקא תבעי ליה משמע
דלא הדך משנייה קמא וכן לקמן
(ע"ג) דפריך נמי ומי אמר רבא
צב' כריכות ה"ל למידק משמע דלא
הדר ציה לך נראה דכולה מתני'
איירי צבא ללאת ידי שמים ולכן
צרישא דהוה ליה למידק נותן ליה
מנה ולזה מנה צבא ללאת ידי שמים
וסיפא דצבאך אחד כיון דלא ה"ל
למידק אפילו צבא ללאת ידי שמים
אינו חייב ורבי טרפון נקט צרישא

אף בראשונה הלכה כמותו או אין הלכה
כמותו אמר ליה חלוק היה ר' יוסי אף
בראשונה והלכה כמותו אף בראשונה
אחמר נמי אמר ר' אלעזר חלוק היה ר' יוסי
אף בראשונה והלכה כמותו אף בראשונה
ור' יוחנן אמר מודה היה ר' יוסי בראשונה
שכבר שילם אין לא שילם לא והאמר
ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן לא שילם שילם
ממש אלא כיון שאמר הריני משלם אע"פ
שלא שילם אימא מודה היה ר' יוסי
בראשונה שכבר אמר הריני משלם:
מתני' אימא לשנים גזלתי לאחד מכם מנה
ואיני יודע איזה מכם או אימא של אחד מכם
הפקיד לי מנה ואיני יודע איזה הוא נותן לזה
מנה ולזה מנה שהורה מפי עצמו לשנים
שהפקידו אצל אחד זה מנה וזה מאתים זה
אומר שלי מאתים וזה אומר שלי מאתים נותן
לזה מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח עד
שיבא אליהו *א"ר יוסי א"כ מה הפסיד
הרמאי *אלא הכל יהא מונח עד שיבא אליהו
יבין שני כלים אחד יפה מנה ואחד יפה אלף
וזו זה אומר יפה שלי וזה אומר יפה שלי נותן
את הקטן לאחד מהן ומתוך הגדול נותן דמי
קטן לשני והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו
א"ר יוסי א"כ מה הפסיד הרמאי אלא הכל
יהא מונח עד שיבא אליהו: גמ' אלמא
מספיקא מפקינן ממונא ולא אמרינן אוקי
ממונא בחזקת מריה ורמינהי שנים שהפקידו
אצל אחד זה מנה וזה מאתים זה אומר
שלי מאתים וזה אומר שלי מאתים נותן לזה
מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח עד שיבא
אליהו א"ל *פקדון אגול קא רביית גזל דעבד
איסורא קנסוהו רבנן פקדון דלא עבד איסורא
לא קנסוהו רבנן ורמי פקדון אפקדון ורמי גזל
אגול פקדון אפקדון דקתני רישא או אביו
של אחד מכם הפקיד אצלי מנה ואיני יודע
איזה הוא נותן לזה מנה ולזה מנה ורמינהי
שנים שהפקידו וכו' אמר רבא רישא נעשה
כמי שהפקידו לו בשני כריכות הדוה ליה

אף בראשונה. צניע ולא רצה לישבע כיצד זה נותן למוך כיסו
כפילו של זה אלף יחזיר הכפל לנעלים: שכבר שילם. קודם
שמונח הגנב וקנה כפל כדלמור מעיקרא אדעתא דהכי אתאי
לדיה: מתני' שהודה מפי עצמו. הואיל והודה מפי עצמו. ובגמ'
מפרש טעמא מה הוא: זה אומר
מאתים שלי. לאחר ומן כשבאו ליטול
פקדונך: מה הפסיד הרמאי. א"כ
לא יודה לעולם על האמת: מתוך
הגדול. ישברנו: גמ' מספיקא מפקינן
ממונא. דקתני נותן לזה מנה ולזה
מנה: ולא אמרינן. כשזה מונח זה
אומר אני יודע אם לך אם לחבךך
אוקי ממונא בחזקת נטבע זה של
נפסידנו ממונו ויהא מונח עד שיבא
אליהו: רישא. דחד גברא הפקיד
אלפו והוה ליה כשנים שהפקידו
אלפו צניע כריכות כלומר זה של
צפני זה דה"ל למידק מי הפקיד
אלפו וזה ומי מאתים: סיפא.
שהפקידו לו שניהם זה צפני זה
ה"ל כמי שאמננס על עול זה להפקיד
שני פקדונותם בצרור אחד דלית
ליה למידק מה יש לזה צמוק ומה
יש לחצירו ואע"ג דלא כרך אחד הוה
מיהו כיון שהפקידו זה צפני זה
גילו דעתן שלא חשדו זה את זה לומר
שמא חצירו יתבע המאמנים: ומתני'
דכפא ממאי דר"ע ה"ל. דתקשי לך
ולמח ר"ע היא דפליג נמי צההיא
ואמר לא זו הדרך מוליחו מדי
עצירתו עד שישלם גזילה לכל אחד
ואחד: דקתני עלה דהסיא כו'. אלמא
מודה ר"ט צבא ומאי שגא: ומשנינן
הס דקתבעי ליה. והוא אין חפץ
לימן אלף מן הדין ומספיקא לית לן
לחויבה לכל חד חד: הכא צבא
ללאת ידי שמים. מאליו צא לימך
מה יעשה ולא יענה דהשתא ודאי
אמרינן ידי שמים לא ילאת עד
שמתן לשניהם שאם תתא מונח
עד שיבא אליהו מנאל הגנול
מפקיד על ידך: דיקא נמי. דטעמא
דמתני' צבא ללאת ידי שמים
העונש ולא מן הדין מדתלי טעמא
צוהיה מפי עצמו שלא היה אדם
מוציע כלום משמע שהוא צא
לימך: והלא מה טוען. לכל אחד
דקתני מניח גזילה צניעה ומסתלק:
לוח

(א) ונלול ג.ל. (ב) ונ"ב
(ג) ונ"ב. (ד) ונ"ב
ק"י יבמות ק"ח:
(ה) וקדושין מה: (ו) ונ"ב
(ז) ונ"ב ר"ע ה"א ה"א:
(ח) ונ"ב ט"ס שנת ע"ג:
(ט) ונ"ב (י) ונ"ב
דפיק הנוול ע"ש כמני עין
א"ר אפי' ללאת ר"ש ע"ג
חייב ל"י טרפון אלף גנול
אלב בפקדון ונתקן דלא
עשה איסורא לא פ"ע ע"ג
ועיין רש"י.

הנהות הרב"ח
(ב) ת"ס ד"ה דקתני וכו'
אמתניתין דהבא הס"ר:

גליון הש"ס
מתני' אלא הכל יהא
מונח. עיין גיטין דף
מד ע"ג ח"מ ד"ה
נעיינה: גברא פקדון
אגול קתני. עיין גיטין
דף כה ע"ג ח"מ ד"ה
מנומה: הו"מ ד"ה הקתני
ובו ה"ה הר"מ ללפסד.
וכא שנת דף ע"ג ע"ג
ועיין ח"מ ט"ס ד"ה וכו':

רבינו הנהאל

ואסיקא שמאל אמר
חלוק ר' יוסי אף בראשונה
בהא הינו למי משלם
למי שהפקידו אצלו חולק
עליו ר' יוסי ואומר איני
משלם אלא לבעל הפקיד
ואין הלכה כשמאל דהא
ר' יוחנן פליג עליה דהא
כהיא אמר ר' יוחנן
מודה ר' יוסי בראשונה
שאינו משלם אלא למי
שהפקידו אצלו. וקיימא לן
כו' יוחנן דרסוגין צבא עלמא
שמאל ור"י הלכה כו'
יחנן וכל שכר ר' אלעזר
דהלמיד קטן הוא לבני ר'
יחנן: מתני' אמר לשנים
גזלתי אחד מכם מנה
ואיני יודע איזה נותן לזה
מנה ולזה מנה. ומקשי
עלה ומספיקא מפקינן
ממונא וכו'. ורמינהי שנים
שהפקידו אצל אחד זה
מנה וזה מאתים וכו'.
ודחי פקדון אגול קא
רמי. ורמי פקדון אפקדון
דמתני' (בסיפא) (כ"ב)
דמתני' דהכא או אביו
של אחד מכם הפקיד
אצלי מנה נותן לזה
מנה ולזה מנה שהורה
מפי עצמו אימא סיפא
דהא מתני' שנים שהפקידו
אצל אחד כו'. ופריך
רבא רישא היה לו בעת
שהפקידו אצלו לומר לו
מה שמך ויבין שלא
דקדק לידע איזה נתן הוא
הפקידו צרווחותין ביתר
וכל אחד וראה כי הצור
אחר גדול שיש בו מאתים
והאחר קטן שאין בו
אלא ק'. יכול למידק
כי שהפקידו אצלו כיון
דהויהו דאין מקפיד בעל
הצור הגדול לומר דע כי
הצור הגדול שלי מנה
והקטן לחבירו אמנא כיון
דלא דייקי אהדיי מהוה
ליפוך לא דקדקתו. ח"מ

מוסף רש"י

א"כ מה מפסיד
הרמאי. ולמה יודה הרי
קיבל את שלו. אלא הכל
יהא מונח. ופקדון הכמאי
(מניח ג.ל.). מניח גזילה
ביניהם. ולא צבא למטוי
לדיה ומי מניח לפניו
הכרי העולם ע"ש ח"מ ד"ה
דק. בבא לצאת ידי
שמים. ואע"ג דבי דילא לא
מז ממיידי ליה אלף מנח
לפניהם. מיהו די טעם אין
יולא עד שישלם לשניהם.
דהא לא צנעלים אהריה
(ב"ק ד"ד).

רבינו הנהאל (המשך)

רמינן ארישא דמתני' דחנן
בטוי יבמות גזל אחד מהן
ואינו יודע אי זה מהן
גזל מניח גזילה ביניהן
ומסתלק דברי ר' טרפון
וכו'. אלמא מספיקא לא
אוקי אמתניתין דהא
מפקינן ממונא. ואסיק'
מדקתני התם ומודה ר'
טרפון באומר לשנים
גזלתי לאחד מכם מנה
ואיני יודע למי מכם שנתן
לוה ק' ולזה ק' ש"מ מתני'
דהכא ר' טרפון היה קשיין
אחרי. ופריך התם גבי
גזל אחד מהן כשתובעין
אוחו [אמר] שמנית גזילה
כייחן ואומר להן הנה היא
מנתח לפניהם מי מכם
יכיר שהיא שלו יטלנה
בכל האב במשנתיה
אלא לצאת ידי שמים
דקתני שהורה מפי עצמו
ואין תובעין אוחו אלא
ביד (אמר) [אמרינן ליה]
אין לך דרך לצאת
ידי עבירה אלא אם
תתן לזה ק' ולזה ק'

רבינו הנהאל (המשך)
רמינן ארישא דמתני' דחנן
בטוי יבמות גזל אחד מהן
ואינו יודע אי זה מהן
גזל מניח גזילה ביניהן
ומסתלק דברי ר' טרפון
וכו'. אלמא מספיקא לא
אוקי אמתניתין דהא
מפקינן ממונא. ואסיק'
מדקתני התם ומודה ר'
טרפון באומר לשנים
גזלתי לאחד מכם מנה
ואיני יודע למי מכם שנתן
לוה ק' ולזה ק' ש"מ מתני'
דהכא ר' טרפון היה קשיין
אחרי. ופריך התם גבי
גזל אחד מהן כשתובעין
אוחו [אמר] שמנית גזילה
כייחן ואומר להן הנה היא
מנתח לפניהם מי מכם
יכיר שהיא שלו יטלנה
בכל האב במשנתיה
אלא לצאת ידי שמים
דקתני שהורה מפי עצמו
ואין תובעין אוחו אלא
ביד (אמר) [אמרינן ליה]
אין לך דרך לצאת
ידי עבירה אלא אם
תתן לזה ק' ולזה ק'

למידק *סיפא נעשה כמי שהפקידו לו
דאפקידו תרווייהו בהדי הדדי בחד זימנא דאמר להו אתה גופייכו לא פקדיתו
אהרדיי אנא קפדינא ורמי גזל אגול קתני הכא אמר לשנים גזלתי לאחד מכם
מנה ואיני יודע איזה מכם או אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה ואיני יודע
איזה הוא נותן לזה מנה ולזה מנה ורמי מנה ואיני יודע איזה הוא נותן לזה
מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו וכו' אמר רבא רישא נעשה
כמי שהפקידו לו בשני כריכות הדוה ליה

למידק *סיפא נעשה כמי שהפקידו לו כדרך אחד דלא ליה למידק בגונן
דאפקידו תרווייהו בהדי הדדי בחד זימנא דאמר להו אתה גופייכו לא פקדיתו
אהרדיי אנא קפדינא ורמי גזל אגול קתני הכא אמר לשנים גזלתי לאחד מכם
מנה ואיני יודע איזה מכם או אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה ואיני יודע
איזה הוא נותן לזה מנה ולזה מנה ורמי מנה ואיני יודע איזה הוא נותן לזה
מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו וכו' אמר רבא רישא נעשה
כמי שהפקידו לו בשני כריכות הדוה ליה

למידק *סיפא נעשה כמי שהפקידו לו כדרך אחד דלא ליה למידק בגונן
דאפקידו תרווייהו בהדי הדדי בחד זימנא דאמר להו אתה גופייכו לא פקדיתו
אהרדיי אנא קפדינא ורמי גזל אגול קתני הכא אמר לשנים גזלתי לאחד מכם
מנה ואיני יודע איזה מכם או אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה ואיני יודע
איזה הוא נותן לזה מנה ולזה מנה ורמי מנה ואיני יודע איזה הוא נותן לזה
מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו וכו' אמר רבא רישא נעשה
כמי שהפקידו לו בשני כריכות הדוה ליה

דקתני ע"ה ומורה ר"ש. *ה"ה
ד"ה"מ למפרך מצרייתא
אמאי מודה אלף יחא ליה למפרך
ממתניתין דיבמות אמתניתין (ב) (ו):
התם דקא תבעי ליה הכא כבא
צצאת ידי שמים. לכאורה
נראה דהשתא לא צריך לשינוי קמאי
דאין מילוקין צין כרך אחד לב' כריכות
ורישא דנותן מנה ליה ומנה ליה
צבא ללאת ידי שמים וסיפא דקתצעי
ליה יהא מונח אך מדלא קאמר
אלף התם דקא תבעי ליה משמע
דלא הדך משנייה קמא וכן לקמן
(ע"ג) דפריך נמי ומי אמר רבא
צב' כריכות ה"ל למידק משמע דלא
הדר ציה לך נראה דכולה מתני'
איירי צבא ללאת ידי שמים ולכן
צרישא דהוה ליה למידק נותן ליה
מנה ולזה מנה צבא ללאת ידי שמים
וסיפא דצבאך אחד כיון דלא ה"ל
למידק אפילו צבא ללאת ידי שמים
אינו חייב ורבי טרפון נקט צרישא
למידק אפילו צבא ללאת ידי שמים
אינו חייב ורבי טרפון נקט צרישא
למידק אפילו צבא ללאת ידי שמים
אינו חייב ורבי טרפון נקט צרישא
למידק אפילו צבא ללאת ידי שמים
אינו חייב ורבי טרפון נקט צרישא

דקתני ע"ה ומורה ר"ש. *ה"ה
ד"ה"מ למפרך מצרייתא
אמאי מודה אלף יחא ליה למפרך
ממתניתין דיבמות אמתניתין (ב) (ו):
התם דקא תבעי ליה הכא כבא
צצאת ידי שמים. לכאורה
נראה דהשתא לא צריך לשינוי קמאי
דאין מילוקין צין כרך אחד לב' כריכות
ורישא דנותן מנה ליה ומנה ליה
צבא ללאת ידי שמים וסיפא דקתצעי
ליה יהא מונח אך מדלא קאמר
אלף התם דקא תבעי ליה משמע
דלא הדך משנייה קמא וכן לקמן
(ע"ג) דפריך נמי ומי אמר רבא
צב' כריכות ה"ל למידק משמע דלא
הדר ציה לך נראה דכולה מתני'
איירי צבא ללאת ידי שמים ולכן
צרישא דהוה ליה למידק נותן ליה
מנה ולזה מנה צבא ללאת ידי שמים
וסיפא דצבאך אחד כיון דלא ה"ל
למידק אפילו צבא ללאת ידי שמים
אינו חייב ורבי טרפון נקט צרישא
למידק אפילו צבא ללאת ידי שמים
אינו חייב ורבי טרפון נקט צרישא

מודה

מודה